

Глабальны кантэкст

Калі нельга, але вельмі хочацца, то можна

Адна з біблейскіх заповедзяў гаворыць: «Не ўкрадзі!». На гэтым прынцыпе на працягу стагоддзяў выдзіваліся філасофскія тэорыі і прынцыпы жыццёвага ўкладу грамадства. Аднак саміт Групы сямі (G7) у першы дзень сваёй работы, 13 чэрвеня 2024 года, у італьянскім курортным мястэчку Борга Зньяцыя перакрэсліў і заповедзі Хрыста, і любяча надзеі на трыумф розуму і сумлення.

Прадстаўнікі «высокаразвітога Захаду» ўзаконілі рабаванне і зневажанне міжнароднага права на «вышэйшым» узроўні і прынялі рашэнне аб выкарыстанні замарожаных актываў Расіі, па сутнасці, ва ўласных інтарэсах. Перакрэслены не толькі прынцыпы недатыкальнасці прыватнай уласнасці, але і вяршэнства Закона.

Цяжка работа па экспрапрыяцыі чужых фінансаў на міждзяржаўным узроўні «паспяхова» завершана. Кааліцыя, а працэс сказаць, шайка міжнародных кідал, чарговы раз памяншала правільны і скрала чужыя фінансы. Гэты так імі любімы фінт дазваляў на працягу стагоддзяў забяспечваць уласную перавагу і павучаць увесць свет, прасоўваючы ўласную ідэалогію і адстойваючы інтарэсы «абраных».

Аднак, падабна, гэта адна з завяршальных акцый злачыннай супольнасці. Нават у публікацыі Politico адзначаецца, што «сустрэча лідараў G7 на гэтым тыдні ў Італіі больш падобная на таёмную вчэрну, чым на дэманстрацыю «заходняй моцы». CNN апісвае мерапрыемства як уцёкі, каб «выратавацца ад палітычнай небяспекі дома», а таксама выказае сумненне, наколькі эфектыўная «Вялікая сямёрка» ва ўмовах гневу і незадаволенасці ўласнага насельніцтва. BBC задаецца пытаннем, ці ёсць у G7 якая-небудзь улада. І за гэтым пытаннем таксама працягваюцца пачуцці бездапаможнасці, адзначае Global Times. Будучы «клубам багатых краін», «Вялікая сямёрка» павінна была б узяць на сябе больш адказнасці за мір, але пакідае свету толькі расчараванне, адзначае выданне. Яна не толькі не забяспечвае ніякіх карысных грамадскіх даброт, але і ўвесь час экспартуе канфлікты, канфрантацыю і рызыкі.

Свет змяніўся, чаго ніяк не жадаюць прызнаць прадстаўнікі Заходняга свету. Няздольнасць уплываць на глабальныя працэсы спараджае злосць і бяспілле, што праўляецца ў санкцыйным ціску, фінансавым і палітычным бязмежжы. Захад разбурае аснову ўласнага функцыянавання, спадзёчыцца захавачы нязменнасць канструкцыі, якая развальваецца.

Эра дыктату ў усёдазволенасці набліжаецца да завяршэння, пра што сведчаць вынікі саміту БРИКС, які адбыўся ў расійскім Ніжнім Ноўгарадзе 10—11 чэрвеня. Гэта інтэграцыйнае аб'яднанне рэальнай глабальнай большасці прыцягвае да сябе ўсё больш краін, фарміруе сусветны парадак дня ў самых розных сферах, прапагандае новую парадыгму развіцця, у аснове якой — павага і раўнапраўны дыялог. Працэс фарміравання новага свету ўжо запущаны, і не лічыцца з гэтым нельга. Захаду варта ўспомніць, што за ўсё ў жыцці трэба плаціць, а сёння і з уласнай кішэнкі.

Мікалай БУЗІН, старшыня Пастаяннай камісіі Палаты прадстаўнікоў, прафесар.

К@нтыненцы

Еўропа падводзіць вынікі «свята дэмакратыі» — чатырохдзённых выбараў у Еўрапарламент. Папярэднія лічбы галасавання ўжо справакавалі роспуск заканадаўчых органаў у Францыі, практычна вярнулі Германію ў мінулае і паставілі пад

пытанне папулярнасць «зялёнага» парадку дня ў Еўрасаюзе. Акрамя таго, галасаванне замацавала агульнаеўрапейскую тэндэнцыю на ўзмацненне пазіцый прыхільцаў аднаго з тэндэнцыйных партыяў у Еўрапарламент?

ПΟΥХА ДЗЕ ШОЛЬЦА

Палітычны ландшафт ФРГ і Францыі, найбуйнейшых дзяржаў Еўрасаюза па колькасці насельніцтва, аб'ёмах ВУП і расходах на абарону, перажывае тэктанічны зрух па выніках выбараў у Еўрапарламент, якія яшчэ нядаўна лічыліся нечым накіталт цырыманіяльнага галасавання. «Несумненна, што ў Еўропе будуць адбывацца змены як на ўзроўні дзяржаў, так і на ўзроўні Еўрапейскага саюза. На дзяржаўным узроўні дзве буйныя еўрапейскія дзяржавы, рухальныя сілы ЕС, Францыя і Германія, атрымалі вынікі, якія звычайна ўстаноўлены палітычным парадкам», — заявіў кіраўнік МЗС Грэцыі Ёргас Гератрыціс у інтэрв'ю ЕРТ.

Вельмі сур'ёзна трасе Германію. Сацыял-дэмакратычная партыя канцлера Олафа Шольца з разгромным лікам прайграе не толькі сваіму галоўнаму канкурэнту, Хрысціянска-дэмакратычнаму саюзу, з лікам 14 працэнтаў супраць 30, але і «Альтэрнатыве для Германіі», якая набірае 15 працэнтаў і становіцца другой палітычнай сілай у ФРГ. Крайне правая партыя прыцягнула большасць галасоў практычна ва ўсіх рэгіёнах былой ГДР, Берлін узялі «зялёныя», а на астатняй тэрыторыі, за выключэннем некалькіх буйных гарадоў, дэмінуе кансерватары з ХДС/ХСС.

З улікам горшага для сацыял-дэмакратаў выніку на федэральных выбарах за больш як 130 гадоў «Альтэрнатыва» заклікала неадкладна правесці датармінованыя выбары ў бундэстаг, але канцлер з патрабаваннем не пагадзіўся. «Урадавая кааліцыя ў вачах выбаршчыка проста катастрафічна губляе свой аўтарытэт, адзначаў бfmf.de нямецкі палітолаг Аляксандр Рар. — З вялікай упэўненасцю можна казаць аб тым, што наступным канцлерам ужо будзе не Шольц, а асоба з дэмакратыі. Я думаю, што калі б гэтыя выбары праходзілі ў бундэстаг, то вынік быў бы абсалютна такі ж, ва ўсім разе, апытанні грамадскай думкі тут вядуцца ўвесь час. Наступны іспыт на трываласць гэтых дзвюх партый адбудзецца ўвосень гэтага года, дзе ў трох усходнегерманскіх землях будуць праходзіць зямельныя выбары, на якіх «Альтэрнатыва для Германіі» сёння лідзіруе, і не выключана, што ўпершыню за ўсю гісторыю Германіі вось такая партыя правага кшталту — я маю на ўвазе пасляваеннай эпохі Германіі — зможа нават трапіць у зямельны ўрад. Выключаць гэта ўжо нельга».

ЗА РЭЙНАМ ЯШЧЭ ГОРШ

Незайздросны вынікі партыі Шольца крыху адцягнулі хіба што сітуацыя за Рэйнам — ва ўлад Францыі справы яшчэ горшыя. Альянс Эмануэля Макрона неда-

палітыка еўрапейскіх краін прыводзіцца за «кошт уласных грамадзян». На думку Мядзведзева, прэзідэнт Францыі і канцлер ФРГ вядуць «ідыёцкія эканамічныя і міграцыйныя палітыку».

Les rencontres des cadres dirigeants de l'Etat

Макрон, блогер і смаўжы Як прайшлі выбары ў Еўрапарламент?

НЕСПАДЗЯВАНКІ І СЕНСАЦЫІ

Распусціўся парламент і ў Бельгіі, праўда, загадзя. У краіне разам з выбарамі ў ЕП праходзіла і нацыянальнае галасаванне, па выніках якога ўрад пайшоў у адстаўку з-за прывалу кіруючай партыі «Адкрытыя фламандскія дэмакратыі і лібералізму»: яна атрымала ўсяго 5,45 працэнта галасоў. На першых месцах у краіне — кансерватары «Новы фламандскі альянс» з 16,7 працэнта і крайне правая партыя «Фламандскі інтарэс» — 13,7 працэнта. Перашодзіла для галасавання на выбарах у Бельгію сталі... смаўжы. Маўляў, малоскі сапсавалі павесть, якія грамадзянам рассяляюць па пошце перад выбарамі, паведамляе тэлеграфічная кампанія RTL.

Сутыкнулася з праблемамі і кіруючая «Народная партыя» Аўстрыі. Першае месца на выбарах атрымала крайне правая «Аўстрыйская партыя свабоды», набраўшы 25,7 працэнта галасоў. Кіруючыя кансерватары занялі другое месца з 24,7 працэнта галасоў, а замыкаюць топ-3 мясцовыя сацыял-дэмакраты з 23,2 працэнта падтрымкі. Крайне правыя сілы замацавалі свой поспех у Італіі, дзе яны ўзначальваюць ўрад у выглядзе партыі «Браты Італіі», пасляхова выступілі

ў Венгрыі з кіруючай «Фідэс» і Іспаніі, дзе апазіцыйная Vox выйшла толькі на трэцяе месца, але атрымала ўдвая больш галасоў, чым на выбарах 2019 года.

«Можна казаць аб доўгатэрміновым трэндзе на ўзмацненне вельмі прыхільцаў прыхільцаў у Еўропе ў цэлым. Гэта ж заўважна і па нацыянальных выбарах, якія ўжо праходзілі і будуць яшчэ праходзіць, а таксама і па выбарах у Еўрапарламент. І вось гэтыя малыя партыі з'яўляюцца партыямі апазіцыі, таму яны перахапляюць галасы заўсёды, калі нарастае менавіта апазіцыйны, пратэсны момант, — адзначыла РТ прафесар кафедры еўрапейскіх даследаванняў факультэта міжнародных адносін Санкт-Пецярбургскага дзяржаўнага ўніверсітэта Наталія Яромна. — Паступова яны сапраўды становяцца важнай палітычнай сілай».

Галоўнай сенсацыяй выбараў на Кіпры стала перамога 24-гадовага блогера ў TikTok і YouTube. У Фідэяса Панаёту каля 2,6 мільёна падпісчыкаў на сваім YouTube-канале, з таго часу, як ён пачаў публікаваць відэа ў 2019 годзе. На думку Фідэяса, яго абранне ў Еўрапарламент можа адчыніць дзверы для «новага тыпу дэмакратыі», якая будзе бліжэй да людзей і «дасць больш улады народу».

«Мне 23 гады, і я ніколі ў жыцці не галасавалі. Аднойчы ноччу я сказаў сабе, што калі ніколі не буду галасавальнікам і ніколі не буду цікавіцца [палітыкай], то ва ўладзе заўсёды будуць адны і тыя ж дурні, і я вырашыў: «Хопіць!»

ПАЛІТЫЧНЫЯ «ЗЕМЛЕТРАСЕННІ»

Вынікі выбараў у Еўрапарламент сталі «поўхай» для ўладаў большасці краін ЕС, лічыць падпалкоўнік швейцарскай разведкі ў адстаўцы Жак Бо. «Еўрапейскае кіраўніцтва сутыкаецца з моцным супраціўленнем з боку ўласнага насельніцтва, што падахвае лідараў гэтых краін спрабаваць адцягнуць увагу ў бок украінскага канфлікту замест вырашэння ўнутраных праблем», — цытуе Бо РІА «Новости».

«Вынікі галасавання і праявы незадаволенасці — гэта цэлы комплекс вельмі сур'ёзных праблем, з якімі сутыкаюцца еўрапейцы ў апошнія гады. Букет гэтых праблем вельмі вялікі», — такую думку тэлеканалу «Беларусь 1» выказаў сакратар Саюза журналістаў Расіі Цімур Шафір. Палітыч-

Даслоўна

«Еўрапейскім палітыкам варта пачуць сваіх жа людзей»

Вынікі выбараў у Еўрапарламент яскрава сведчаць аб тым, што палітыка, якую праводзіць Брусель, неппулярная ў простых людзей. Аб гэтым у эфіры «Альфа Радыё» заявіў намеснік старшыні Пастаяннай камісіі Палаты прадстаўнікоў Нацыянальнага сходу па міжнародных справах Алег ГАЙДУКЕВІЧ:

— Людзі цяпер жадаюць, каб вырашалі іх праблемы, гарантавалі работу, разбіраліся з інфляцыяй, міграцыяй, а не займаліся легалізацыяй марыхуаны, дазвалялі змяненне полу. І тым больш не лезлі ў ваіну ва Украіне і на Блізкім Усходзе. Паглядзіце, напрыклад на Макрона. Як можна, маючы столькі праблем у Францыі, надзяцца на сябе шалку Напалеона і расказаць, што ён, маўляў, будзе ваяваць з Расіяй, заўтра адправіць войскі. Тое ж самае і ў Германіі. Еўрапейцы крычаць сваім палітыкам: «Займіцеся намі, вы не вырашаеце ніводнай праблемы».

Цяпер і Макрон, і Шольц будуць чапляцца сваімі скручанымі пальцамі за ўладу да самага канца. Але паглядзіце на рэйтынгі еўрапейскіх лідараў: 14, 12, 16 працэнтаў... Калі б у нас хоць блізка што-небудзь такое было, яны б ужо крывалі, што гэта нелегітымная ўлада.

У сувязі з гэтым дэпутат правёў паралель і растлумачыў, што адрознівае Беларусь ад еўрапейскіх краін:

— Мы не ўмешваемся ў чужыя выбары. Каго хочаць, таго і стаўце. Мы сваю палітыку не змяняем: мы хочам міралюбіва супрацоўнічаць з любым урадам, толькі не лезце ў нашы справы. Наша палітыка не мяняецца ад таго, хто і дзе выйграў выбары. У гэтым наша сіла. Адзіны правільны варыянт для Еўропы — пачуць сваіх жа людзей, свой народ, а не якіх-небудзь людзей з Вашынгтона. Мы жадаем Еўропе аднаго — суверэнтэту і незалежнасці.

АПЕРАЦЫЯ З РАЗЛІКАМ НА ПЕРСПЕКТЫВУ

(Заканчэнне. Пачатак на 1-й стар.)

Як ажыццяўлялася пастаўленая задача, сведчаць дакументы Нацыянальнага архіва Рэспублікі Беларусь. Яшчэ не так даўно яны захоўваліся пад грыфам «абсалютна сакрэтна». Сёння дакументы адкрыты для вывучэння. Азнаёміцца з імі прапануем і чытачам «Звязды».

«Загад прыняты да выканання»

Кіраўнікі партызанскіх злучэнняў атрымалі аднапільны ўказанні Беларускага штаба партызанскага руху: «У ноч на 20 чэрвеня партызаны наносіць удар па чыгуначных дарогах праціўніка. Задачы давесці да брыгад, якія могуць па абстаноўцы ўдзельнічаць у аперацыі, і гэтым брыгадам узмацніць выдкіду боепрыпасу. Штаб паведамляе, якія брыгады на якіх участках будуць дзейнічаць, якую колькасць узрываючых рэч. Папярэдзіць аб захаванні аперацыі, якая рыхтуецца, у таямніцы. Дадатковых указанняў не будзе. У ноч на 20 чэрвеня брыгады наносіць удары самастойна».

«Загад па «рэйкавай вайне» прыняты да выканання. Вядзём падрыхтоўку. Для правядзення выбуху рэч не маем ні кілаграма ўзрывчаткі. Прозісім узрывчаткі», — сказана ў шыфртелеграме № 3922 сакратара Круглянскага падпольнага райкама КП(б)Ф Ф. Новікава начальніку опергрупы БШПР на 3-м Беларускам фронце А. Архангельскаму.

Устаноўкі на будучую аперацыю распаўсюджваліся маланкава. У загадзе камандзіра злучэння партызанскіх атрадаў Брэсцкай вобласці Сяргея Прянгаіна канкрэтызавана, у колькі і на якіх участках чыгункі праводзіць аперацыю. Акрамя таго, было загадана праводзіць падрыхтоўку да аперацыі ў строгай канспірацыі. «Групы, якія ідуць на выкананне гэтага задання, забяспечыць медыцынскім персаналам, пераважна чым-небудзь з медыцынскага персаналам, пераважна чым-небудзь з медыцынскага персаналам, пераважна чым-небудзь з медыцынскага персаналам».

рыялам і неабходнымі медыкаментамі. Аб выніках праведзенага масіраванага ўдару ў ноч з 19 на 20 чэрвеня данесці неадкладна», — паведамляецца ў загадзе № 0084.

На недахоп толу, патронаў для пісталетаў Токарава і гранат паскарджыўся намеснік начальніка БШПР І. Ганенка. Акрамя таго, ён папрасіў забяспечыць эвакуацыю параненых, якіх у брыгадах Балана, Базыльвіча і Дзяржы было нямаля.

«Аперацыя ў ноч на дваццатага чэрвеня набывае вялікае значэнне ў далейшай барацьбе з нямецкімі захопнікамі, — сведчыць Ганенка ў наступнай шыфртелеграме, адрасаванай камандзірам партызанскіх фарміраванняў. — Не чакаючы дадатковых указанняў, у ноч на 20 чэрвеня ўсімі сіламі і сродкамі, прыцягваючы найзброены рэзерв, наносіць удары па масавым разбурэнні чыгуначнага палатна, падрыўе рэч. Для бамбёжкі эшалонаў праціўніка мініруюць месцы іх збору і даносць вынікі бамбавых напаўненняў нашай авіяцыі. Даносць колькасць узарваных рэч, кіламетры разбуранага палатна».

«Разбіта чыгуначная будка, узяты трафей»

На наступны дзень у Беларускі штаб партызанскага руху адна за адной пачалі наступачы справаздачы. Партызанскія камандзіры дзеляліся вынікамі аперацыі, поспехамі праведзеных дыверсій.

«У ноч на 20 частку Смалявічы — Калодзішчы заданне брыгада выканала: падарвана 1303 рэйкі, узарвана 15 тэлефонных слупоў. Свае страты: забіта — 7, паранена — 27. Ахова чыгуначнага вакзала аказала ўпарты супраціўленне з пераадоленнем мінных паляў», — сказана ў шыфртелеграме камандзіра партызанскай брыгады «Разгром» Мінскай вобласці І. Лакціёнава першаму сакратару ЦК КП(б)Ф В. Панамарэну.

Аб выніках нанясення ўдару партызанскай брыгадай імя П. Пана-

марэнкі па чыгункі паведаміў выконваючы абавязкі камандзіра партызанскага злучэння Баранавіцкай вобласці «Выконваючы ваша заданне брыгады вашага імя, у ноч на 20 чэрвеня паміж станцыяй Негарэлае і раз'ездам Камалова ўзарвана 480 рэч. Падчас бою за авалоданне дарогай падшоў эшалон з жывой сілай і тэхнікай. У выніку бою немцы разбегліся. Авадодаўшы эшалонам, брыгада падарвала: танкаў — тры,

кавыя і авіяцыйныя матары, замаскаваныя саломай». Партызанскае злучэнне Пінскай вобласці імя В. Каржа ў ноч на 20 чэрвеня 1944 года падарвала 4700 рэч, народнымі мсціўцы 300-і партызанскай брыгады імя К. Варашылава Мінскай вобласці — 923 рэйкі, а таксама сяміметровы чыгуначны мост. «На ўчастку Заракоўцы — Савічы разгромлена чыгуначная станцыя Дзегцяныя, — гаворыцца

адна чыгуначная будка. Узяты трафей: два станковыя кулямёты, адзін ручны кулямёт, 27 вінтовак, два пісталеты, два гранатомёты, 15 тысяч шматлікіх патронаў, 30 штук ручных гранат і іншая ваенная маёмасць. Пры гэтым забіта звыш 50 чалавек чыгуначнай аховы, у тым ліку начальнік станцыі Дзегцяныя. Нашы страты: адзін чалавек паранены. Намі зрасходавана сем тысяч розных патронаў».

брыгада была не ў сілах, бо магістраль Масква — Мінск ахоўвалася і патрульвалася браневікамі. Акрамя таго, па абодва бакі магістралі знаходзіліся нямецкія часці, моцна ахоўвалася чыгунка, асабліва пагарозу партызанам уяўлялі дыверсійныя групы.

«Ачысціць святую беларускую зямлю ад фашысцкай нечысціцы»

Праведзеныя на акупаванай тэрыторыі Беларусі дыверсіі па падрыхтоўцы некаторы час падарбязна аналізаваліся. Вось што пісалі аб выніках «рэйкавай вайны» камандзір партызанскай брыгады імя Дзяржынскага Я. Камісар і начальнік штаба: «Камандна-палітычны састаў правільна зразумел адказнасць за дачы, якая перад імі стаіць, здолеў скалаціць вакол сябе і абалерціся на камуністаў, камсамольцаў і баявыя актыўны атрады. Камандаванне атрадаў правільна арганізавала маючы адбывацца аперацыю, адначасова даўшы яе да свядомасці кожнага байца, і падняла адказнасць партызан перад Радзімай аб выкананні баявога загаду. За два дні да пачатку аперацыі ў атрадах былі праведзены паказальныя заняты з асобным складам па правіле абыходжання з мінамі і падрыўе рэч. Загадзя былі падрыхтаваны месцы для дзейня атрадаў і праведзена разведка дадзенай мясцовасці».

Як падкрэсліў у сваім паведамленні вышэйстаячаму кіраўніцтву камісар партызанскай брыгады імя Дзяржынскага Я. Ляхаў, усе як адзін адказалі дзружным голасам, рашуча і гатоўнасцю выканаць баявы абавязак перад Радзімай. Па яго словах, баявы і маральны дух асабовага складу брыгады быў на вельмі высокім узроўні. «Наглядзчы на вялікі шлях (больш 80 км туды і назад) і прыдрэнным абутку, камандзіры і байцы, вярнуўшыся з баявога задання, адчувалі сябе цудоўна, — гаворыцца

ў справаздачы. — Безумоўна, была невялікая фізічная стомленасць, і значная колькасць байцоў і камандзіраў нацерлі ногі, але гэта не адблалася на аслабленні баявога і маральнага духу. Ніякай нямы».

Ён піша, што кожны партызан і партызанка ішчэ мацней зарадзіліся на бесперапынны ўдар па тылах ворага і праз любяць цяжкасці дасягаючы яшчэ большых поспехаў у барацьбе з акупантамі. Пры гэтым паспяховае выкананне народнымі мсціўцамі баявой задачы забяспечыла настрой мясцоваму насельніцтву, узняла ў іх вачах аўтарытэт партызан.

«У «рэйкавай вайне» ўдзельнічала ўся маса партызан, пачынаючы ад БШПР і заканчваючы кухарам, конюхам, шаўцом, — пісаў камісар партызанскай брыгады «Разгром» Мінскай вобласці Лакціёнаў. — Гэта асабліва было важна, бо гераічная Чырвоная Армія рыхтавалася да вырашальнага штурму — ачысціць святую беларускую зямлю ад фашысцкай нечысціцы...»

Высокую ацэнку праведзенай аперацыі па масавым падрыўе рэч даў першы сакратар ЦК КП(б)Ф В. Панамарэнка. Ён падкрэсліў, што аперацыя садзейнічала паспяховаму наступленню савецкіх войск, якія вызвалілі беларускую зямлю, дзэрғанізавала варажыя перавозкі жывой сілы і тэхнікі. За паспяховае выкананне баявой задачы кіруючому і радавому саставу была аб'яўлена падзяка. Тых, хто правяў асабліва мужнасць і адвагу, чакалі ўзнагароды.

Нягледзячы на тое, што загад аб масавым падрыўе чыгункі ворага дачыўся адной ночы, партызаны працягалі здзяйсняць дыверсіі і пасля, ажно да канчатковага вызвалення тэрыторыі Беларусі ад нямецка-фашысцкіх захопнікаў.

Вараніка КАНЮТА, Вячаслаў СЕЛІМЕНЕЎ, вядучы навуковы супрацоўнік аддзела публікацый Нацыянальнага архіва Беларусі. Фота з адкрытых крыніц.

танкетак — дзве, бронемашыну — адну, аўтамашын — тры, пражэктарныя ўстаноўкі — 6, зенітны гармат — тры і, па недакладных даных, 4 самаходныя гарматы. Падпалілі чатыры таварныя і адзін класны вагон, у выніку згарэла 40 вагонаў і платформ, у якіх знаходзіліся тан-